

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) จากรายงานผลการปฏิบัติงานของสำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ รายเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 – 2547 โดยมีระเบียบวิธีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เทคนิคที่ใช้ในการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา สัดส่วนที่ใช้ รวมถึงวิธีการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นการศึกษาต้นทุน การผลิตน้ำประปา โดยศึกษาถึงโครงสร้างและองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตน้ำประปา และ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปางบ สำนักงานประปาเชียงใหม่ รวมถึงประมาณค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปางบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ ที่ระดับนัยสำคัญ $0.05 (\alpha = 0.05)$ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 เทคนิคที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการผลิตน้ำประปางบของสำนักงานประปาเชียงใหม่ เทคนิคที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยศึกษาความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปา และประมาณค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) เป็นข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) รายเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 – 2547 รวมระยะเวลา 72 เดือน ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มีการรวบรวมโดยสำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ โดยผู้ศึกษาทำการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ ประมาณผลและนำผลที่ได้มาทำการอธิบายและสรุปผล

3.2 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิวิเคราะห์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 ข้อมูลด้านปริมาณการผลิต ขั้นตอน และกระบวนการผลิต เป็นข้อมูลที่รวมรวมจากเอกสารที่จัดทำโดย การประปาส่วนภูมิภาค สำนักงานประปาเชียงใหม่ และกองวิชาการ สำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่

3.2.2 ข้อมูลด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวกับด้านทุนการผลิตนำประปา เป็นข้อมูลที่มีในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน ของสำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ รายเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 – 2547 จัดทำโดย งานเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่

3.2.3 ข้อมูลด้านค่าเลื่อมรากา ปีงบประมาณ 2541 – 2547 เป็นข้อมูลที่จัดทำโดยกองการเงินและบัญชี การประปาส่วนภูมิภาค

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้ได้รวบรวมข้อมูล โดยการค้นคว้าเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลทุกภูมิ รายเดือน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2541 – 2547 เป็นระยะเวลา 72 เดือน ซึ่งสามารถรวบรวมข้อมูลได้จากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำเดือน ของสำนักงานประปาเขต 9 เชียงใหม่ โดยใช้โปรแกรมคำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์ค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตนำประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่

3.4 สถิติที่ใช้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตนำประปาของ สำนักงานประปาเชียงใหม่ ประกอบด้วยสถิติที่ใช้อธิบายรายละเอียดของข้อมูลและสถิติในการ ประมาณค่า หรือการวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงช้อน (Multiple Regression and Correlation Analysis) ซึ่งสถิติเหล่านี้จะถูกใช้อธิบายลักษณะและความสัมพันธ์ของข้อมูล ดังนี้

3.4.1 สถิติที่ใช้อธิบายรายละเอียดของข้อมูล

1. เปอร์เซ็นต์ (Percent) คือ ร้อยละหรือสัดส่วนของข้อมูล

$$\text{เปอร์เซ็นต์ (\%)} = \frac{X_i}{X_n} \times 100$$

$$\begin{aligned} X_i &= \text{ข้อมูลที่ต้องการศึกษา} \\ X_n &= \text{ข้อมูลรวมทั้งหมด} \end{aligned}$$

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เป็นค่าสถิติที่ใช้เป็นค่ากลางเพื่อเป็นตัวแทนอธิบายข้อมูลชุดนั้นๆ เป็นค่าที่ได้จากการรวมของข้อมูลหารด้วยจำนวนข้อมูล

$$\text{ค่าเฉลี่ย } (\bar{X}) = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{N}$$

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n X_i &= \text{ผลรวมของข้อมูลตั้งแต่ชุดที่ 1 ถึงชุดที่ } n \\ N &= \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมดที่ศึกษา} \end{aligned}$$

3. ค่าเฉลี่ยเรขาคณิต (Geometric Mean) เป็นค่าเฉลี่ยที่นิยมนำไปใช้เกี่ยวกับการหาค่าเฉลี่ยของข้อมูลต่อไปนี้

- หากค่าเฉลี่ยของเบอร์เซนต์ อัตราส่วน (ratio) เลขดัชนีค่าสัมพัทธ์
- หากค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นของเบอร์เซนต์การขาย การผลิต จากระยะเวลาหนึ่งไปยังอีกระยะเวลาหนึ่ง

ซึ่งมีค่าเท่ากับรากที่ N ของผลคูณของข้อมูลทั้งชุด เปรี้ยบเทียบด้วยสัญลักษณ์ G.M. คำนวณได้จากสูตร

$$G.M. = \sqrt[n]{X_1 * X_2 * X_3 * \dots * X_N}$$

$$\begin{aligned} X_i &= \text{เป็นค่าของข้อมูลชุดที่ } i \\ N &= \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมดที่ศึกษา} \end{aligned}$$

4. อัตราการขยายตัว (Growth rate) เป็นค่าแสดงถึงอัตราการขยายตัวค่าใช้จ่าย

$$\text{Growth rate} = \frac{X_n - X_{n-1}}{X_{n-1}}$$

$$\begin{aligned} X_n &= \text{ข้อมูลของปีที่ต้องการ (n)} \\ X_{n-1} &= \text{ข้อมูลของปีที่ผ่านมา (n-1)} \end{aligned}$$

3.4.2 การวิเคราะห์ความถดถอยและสหสัมพันธ์เชิงช้อน (Multiple Regression and Correlation Analysis) เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร ตั้งแต่สองตัวแปรขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะประมาณค่าของตัวแปรหนึ่งจากตัวแปรอื่นๆ ซึ่งมีรูปแบบของสมการถดถอยของสมการเชิงช้อน ดังนี้

$$Y = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3$$

สถิติที่ใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (r_{xy}) เรียกว่า สหสัมพันธ์ กือความสัมพันธ์ของข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไป หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป บอกทิศทางและขนาดของความสัมพันธ์ของตัวแปรซึ่งจะใช้สหสัมพันธ์อย่างง่าย กือ

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

r_{xy}	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x และตัวแปร y
$\sum x$	=	ผลรวมของตัวแปร x
$\sum y$	=	ผลรวมของตัวแปร y
N	=	จำนวนปี

สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of determination)

$$R^2 = \frac{SSR}{SST}$$

ค่า R^2 หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามสามารถอธิบายได้ด้วยตัวแปรอิสระมากน้อยเพียงใด ถ้าค่า R^2 มีค่ามาก แสดงว่า ตัวแปรอิสระสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ดี กือ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันสูง สมการถดถอยที่ใช้ประมาณ (regression) มีความเชื่อถือสูง สัมพันธ์กันสูง แต่ถ้าค่า R^2 ต่ำ แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันน้อย

การแจกแจงแบบ F (F – distribution) เป็นสถิติที่ใช้ทดสอบความเหมาะสมของแบบจำลองหรือสมการที่สร้างขึ้น กล่าวคือ ทดสอบว่าตัวแปรอิสระทุกๆ ตัวในสมการที่สร้างขึ้นมาตนี้มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ มีสูตร ดังนี้

$$F = \frac{SSR/k}{SSE/(n-k-1)} \sim F_{k,n-k-1}$$

ค่า Mean square คือ SSR/k และ $SSE/(n-k-1)$

ค่า degree of freedom คือ $k, n-k-1$

การแจกแจงแบบ t (t-distribution) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม หมายความว่า ตัวแปรอิสระมีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงค่าตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ มีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{\beta_j}{\sigma\beta_j} \sim t_{(n-k-1)}$$

β_j = ตัวประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ

$\sigma\beta_j$ = ตัวประมาณค่าความแปรปรวนของตัวแปรตาม

$n-k-1$ = degree of freedom

3.5 วิธีการศึกษา

3.5.1 การศึกษาลักษณะโครงสร้างและองค์ประกอบต้นทุนการผลิตนำ้ประปา

ในการศึกษาลักษณะโครงสร้างและองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตนำ้ประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่ จะพิจารณาถึงองค์ประกอบต้นทุนต่างๆ ที่ใช้ในการผลิตนำ้ประปาโดยต้นทุนรวมของการผลิตนำ้ประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่นั้น สามารถแบ่งเป็นต้นทุนประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) เป็นต้นทุนที่ไม่ได้ผันแปรไปตามจำนวนผลผลิตนั้นคือเป็นต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการซื้อห้าปัจจัยที่ทั้งหมด ซึ่งจะมีจำนวนคงที่อยู่เสมอ ไม่ว่าจะผลิตผลผลิตออกมากเป็นจำนวนมากหรือน้อยเพียงไรก็ตาม ในการศึกษาระบบนี้แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

- ต้นทุนส่วนเพิ่ม (Incremental cost) คือต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการตัดสินใจขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม เป็นต้นทุนทั้งหมดที่เพิ่มขึ้นจากต้นทุนจำนวนเดิมอาจมีได้ทั้งส่วนที่เป็นต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ เงินเดือน

และค่าใช้จ่ายประจำ ค่าใช้จ่ายซ้ำๆ ค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าธรรมเนียมธนาคารและค่าธรรมเนียมอื่นๆ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่นๆ

- ค่าเสื่อมราคา คือการตัดค่าสึกหรอค่าเสื่อมราคาของอาคาร สิ่งปลูกสร้าง และครุภัณฑ์ เป็นค่าใช้จ่าย

2. ต้นทุนผันแปร (Variable cost) คือต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการซื้อขายปัจจัย ผันแปรทั้งหมด ซึ่งจะมีจำนวนผันแปรไปตามจำนวนผลผลิต ได้แก่ ค่าน้ำดิบ ค่าวัสดุการผลิต ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าพลังงานไฟฟ้า ค่าวัสดุค่าเนินการซ่อมบำรุง ค่าจ้างและบริการ

โดยนำมาหาสัดส่วนร้อยละของค่าใช้จ่ายต่างๆ ต่อต้นทุนแต่ละประเภท และหาอัตราการขยายตัวของค่าใช้จ่ายและต้นทุนแต่ละชนิด

3.5.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่ในครั้งนี้ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปา ประกอบด้วยแบบจำลอง ดังต่อไปนี้

1. แบบจำลองต้นทุนรวมในการผลิตน้ำประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่ จะถูกสร้างให้อยู่ในรูปพิงค์ชั่นที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ (independent variables) สามารถเขียนแบบจำลอง exponential model ดังนี้

$$\text{TTCost} = F(\text{FCost}, \text{VCost})$$

$$\text{TTCost} = a_0 (\text{FCost})^{a_1} (\text{VCost})^{a_2}$$

โดยที่

TTCost คือ ต้นทุนรวมของการผลิตน้ำประปา

FCost คือ ต้นทุนคงที่ในการผลิตน้ำประปา

VCost คือ ต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา

a_0 คือ ค่าคงที่ของสมการ

a_1, a_2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการลดด้อย

take natural logarithm ในสมการ

$$\ln(TTCost) = \ln a_0 + a_1 \ln(FCost) + a_2 \ln(VCost) + e_t$$

โดยที่

$$\frac{\partial \ln(TTCost)}{\partial \ln(FCost)} = a_1 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของต้นทุนคงที่ในการผลิตนำ
ประปาต่อต้นทุนรวมของการผลิตนำประปา}$$

$$\frac{\partial \ln(TTCost)}{\partial \ln(VCost)} = a_2 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของต้นทุนผันแปรในการผลิต
นำประปาต่อต้นทุนรวมของการผลิตนำประปา}$$

2. แบบจำลองต้นทุนคงที่ในการผลิตนำประปาของสำนักงานประปาเชียงใหม่
จะถูกสร้างให้อยู่ในรูปพิงก์ชั้นที่มีความสัมพันธ์กับ ตัวแปรอิสระ (independent variables) สามารถ
ใช้แบบจำลอง exponential model ดังนี้

$$FCost = F(INCost, Deprec)$$

$$FCost = b_0 (INCost)^{b1} (Deprec)^{b2}$$

โดยที่

FCost กือ ต้นทุนคงที่ในการผลิตนำประปา

INCost กือ ต้นทุนส่วนเพิ่ม

Deprec กือ ค่าเสื่อมราคา

b_0 กือ ค่าคงที่ของสมการ

b_1, b_2 กือ ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการลดลง

take natural logarithm ในสมการ

$$\ln(FCOST) = \ln b_0 + b_1 \ln(INCost) + b_2 \ln(Deprec) + e_t$$

โดยที่

$$\frac{\partial \ln(FCost)}{\partial \ln(INCost)} = b_1 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของต้นทุนส่วนเพิ่มต่อต้นทุน
คงที่ในการผลิตนำประปา}$$

$$\frac{\partial \ln(FCost)}{\partial \ln(Deprec)} = b_2 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของค่าเสื่อมราคาต่อต้นทุน
คงที่ในการผลิตนำประปา}$$

3. แบบจำลองต้นทุนส่วนเพิ่มในการผลิตนำประปาของสำนักงานประปา เชียงใหม่ จะถูกสร้างให้อยู่ในรูปฟังก์ชันที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระ (independent variables) สามารถเขียนแบบจำลอง exponential model ดังนี้

$$\text{INCost} = F(\text{Salary}, \text{Wage}, \text{Compens}, \text{Public_U}, \text{Office}, \text{Fee}, \text{Other})$$

$$\text{INCost} = c_0 (\text{Salary})^{c_1} (\text{Wage})^{c_2} (\text{Compens})^{c_3} (\text{Public_U})^{c_4} (\text{Office})^{c_5} \\ (\text{Fee})^{c_6} (\text{Other})^{c_7}$$

โดยที่

INCost	คือ	ต้นทุนส่วนเพิ่ม
Salary	คือ	เงินเดือนและค่าจ้างประจำ
Wage	คือ	ค่าจ้างข้าราชการ
Compens	คือ	ค่าตอบแทน
Public_U	คือ	ค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสาธารณูปโภค
Office	คือ	ค่าวัสดุสำนักงาน
Fee	คือ	ค่าธรรมเนียมธนาคารและค่าธรรมเนียมอื่นๆ
Other	คือ	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอื่นๆ
c_0	คือ	ค่าคงที่ของสมการ
$c_1, c_2, c_3, c_4, c_5, c_6, c_7$	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการถดถอย

take natural logarithm ในสมการ

$$\ln(\text{INCost}) = c_0 + c_1 \ln(\text{Salary}) + c_2 \ln(\text{Wage}) + c_3 \ln(\text{Compens}) + \\ c_4 \ln(\text{Public_U}) + c_5 \ln(\text{Office}) + c_6 \ln(\text{Fee}) + c_7 \ln(\text{Other}) \\ + e_t$$

โดยที่

$$\frac{\partial \ln(\text{INCost})}{\partial \ln(\text{Salary})} = c_1 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของเงินเดือนและค่าจ้างประจำต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม}$$

$$\frac{\partial \ln(\text{INCost})}{\partial \ln(\text{Wage})} = c_2 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของค่าจ้างข้าราชการต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม}$$

$$\frac{\partial \ln(\text{INCost})}{\partial \ln(\text{Compens})} = c_3 = \text{ค่าความยึดหยุ่นของค่าตอบแทนต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม}$$

$\frac{\partial \ln(INCost)}{\partial \ln(Public_U)}$	= c ₄	= ค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายในการติดตั้ง สาธารณูปโภคต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม
$\frac{\partial \ln(INCost)}{\partial \ln(Office)}$	= c ₅	= ค่าความยึดหยุ่นของค่าวัสดุสำนักงาน ต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม
$\frac{\partial \ln(INCost)}{\partial \ln(Fee)}$	= c ₆	= ค่าความยึดหยุ่นของค่าธรรมเนียมธนาคาร และค่าธรรมเนียมอื่นๆ ต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม
$\frac{\partial \ln(INCost)}{\partial \ln(Other)}$	= c ₇	= ค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายในการดำเนิน การอื่นๆ ต่อต้นทุนส่วนเพิ่ม

4. แบบจำลองต้นทุนผันแปรในการผลิตนำประปา เชียงใหม่ จะถูกสร้างให้อยู่ในรูป方程ชั้นที่มีความลับพันธ์กับตัวแปรอิสระ (independent variables) สามารถเขียนแบบจำลอง exponential model ดังนี้

$$VCost = F(Water, Material, Fuel, Elec, Repair, Service)$$

$$VCost = d_0(Water)^{d1} (Material)^{d2} (Fuel)^{d3} (Elec)^{d4} (Repair)^{d5} (Service)^{d6}$$

โดยที่

VCost	คือ	ต้นทุนผันแปรในการผลิตนำประปา
Water	คือ	ค่าน้ำดิบ
Material	คือ	ค่าวัสดุการผลิต
Fuel	คือ	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น
Elec	คือ	ค่าพลังงานไฟฟ้า
Repair	คือ	ค่าวัสดุดำเนินการและซ่อมบำรุง
Service	คือ	ค่าจ้างและบริการ
d ₀	คือ	ค่าคงที่ของสมการ
d ₁ , d ₂ , d ₃ , d ₄ , d ₅ , d ₆	คือ	ค่าสัมประสิทธิ์แห่งการผลด้อย

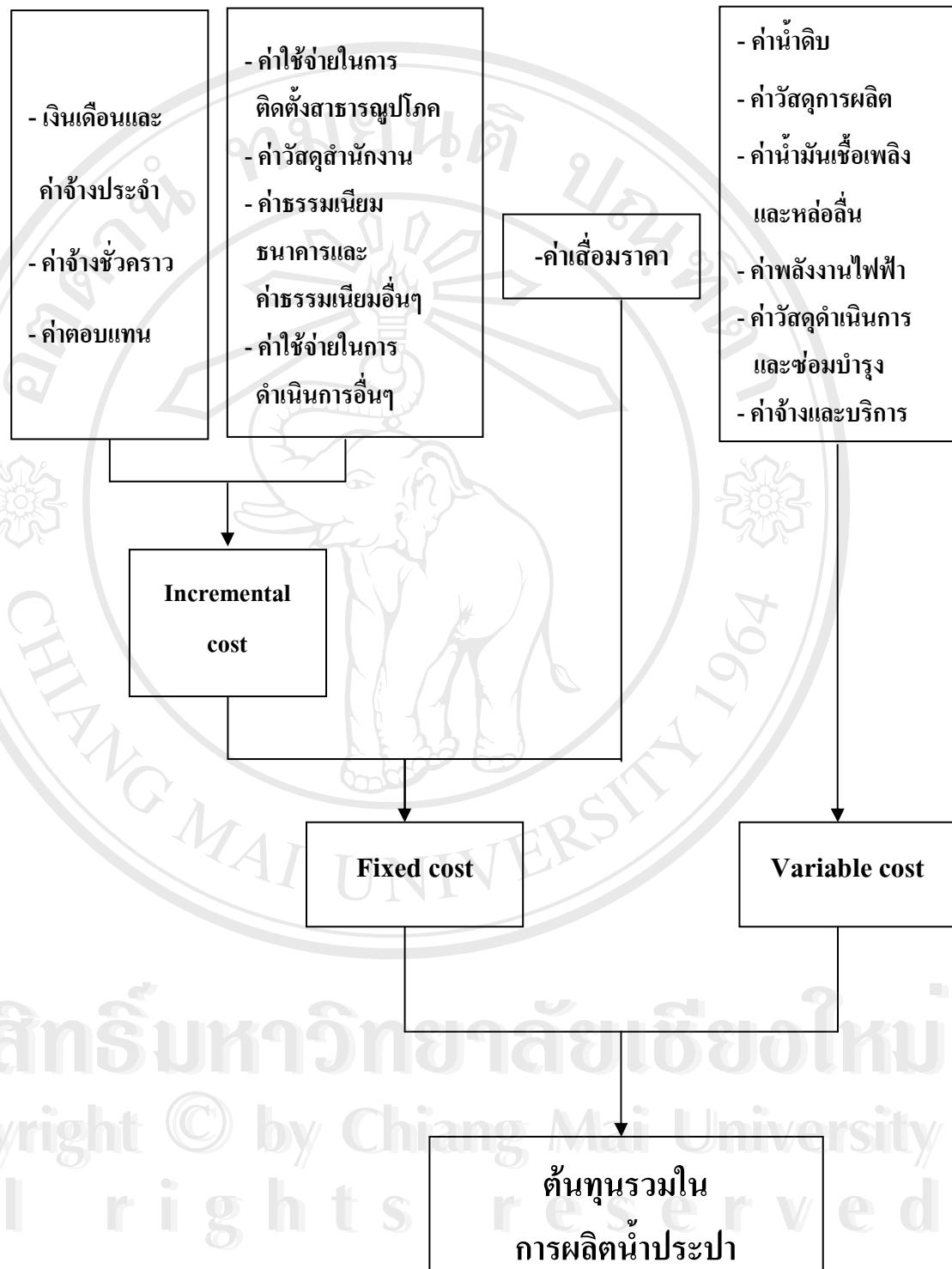
take ln natural logarithm ในสมการ

$$\ln(Vcost) = \ln d_0 + d_1 \ln(Water) + d_2 \ln(Material) + d_3 \ln(Fuel) + \\ d_4 \ln(Elec) + d_5 \ln(Repair) + d_6 \ln(Service) + e_t$$

โดยที่

- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Water)}$ = d_1 = ค่าความยึดหยุ่นของค่าน้ำดิบต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา
- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Material)}$ = d_2 = ค่าความยึดหยุ่นของค่าวัสดุการผลิตต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา
- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Fuel)}$ = d_3 = ค่าความยึดหยุ่นของน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา
- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Elec)}$ = d_4 = ค่าความยึดหยุ่นของค่าพลังงานไฟฟ้าต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา
- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Re pair)}$ = d_5 = ค่าความยึดหยุ่นของค่าวัสดุค่าเนินการและซ่อมบำรุงต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา
- $\frac{\partial \ln(VCost)}{\partial \ln(Service)}$ = d_6 = ค่าความยึดหยุ่นของค่าจ้างและบริการต่อต้นทุนผันแปรในการผลิตน้ำประปา

ค่าความยึดหยุ่นจะอธิบายถึงผลกระทบของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตน้ำประปางานสำนักงานประปาเชียงใหม่ โดยที่เมื่อค่าใช้จ่ายประเภทใดประเภทหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 โดยกำหนดให้ค่าใช้จ่ายอื่นๆ คงที่แล้ว ต้นทุนการผลิตน้ำประปาก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเท่ากับค่าความยึดหยุ่นของค่าใช้จ่ายประเภทนั้นๆ

รูปที่ 3.1 แสดงวิธีการศึกษา